

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Професійна
діяльність асистента вчителя»

Розробник(и): ФОП Мамченко Тетяна Сергіївна, ЄДРПОУ 2794313823

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Т. С. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Актуальність програми зумовлена розвитком інклюзивного навчання та необхідністю ефективного супроводу учнів з особливими освітніми потребами.

Цільова група: Асистенти вчителя, педагогічні працівники інклюзивних класів.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Підвищення професійної компетентності асистентів вчителя.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Ознайомлення з роллю та функціями асистента
- Розвиток навичок підтримки учнів з ООП
- Взаємодія з педагогічною командою

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- інклюзивна компетентність
- психолого-педагогічна компетентність
- командна взаємодія

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі зможуть забезпечувати якісний психолого-педагогічний супровід учнів у межах

інклюзивного навчання.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЕКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Асистент вчителя та вихователя. Підвищення кваліфікації	1	1-29	2-30
2	Організація інклюзивного навчання дітей з ООП під час воєнного стану.	1	1-29	2-30
3	Сенсорні особливості та сенсорна інтеграція дітей з ООП	1	1-29	2-30
4	Будуємо мости до успіху: інклюзивна освіта для дітей з ООП в умовах воєнного стану.	1	1-29	2-30
5	Модифікація індивідуального плану розвитку дітей з ООП. Принципи та алгоритми роботи	1	1-29	2-30
6	Психологічні чинники прихованого цькування в підлітковому середовищі	1	1-29	2-30
7	Інклюзія без ілюзії	1	1-29	2-30
8	Співпраця з батьками як елемент успішного навчання дітей з ООП	1	1-29	2-30
9	Ефективна мотивація учнів з ООП до навчання	1	1-29	2-30
10	Організація освітнього процесу для дітей з ДЦП у ЗЗСО.	1	1-29	2-30
11	Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі. Партнерська взаємодія та співпраця з батьками	1	1-29	2-30
12	Практика в роботі з дітьми з порушенням опорно-рухового апарату. Інклюзія.	1	1-29	2-30
13	Потреби учнів з ООП та забезпечення індивідуального підходу.	1	1-29	2-30
14	Цифрова трансформація освіти: роль штучного інтелекту в модернізації навчального процесу	1	1-29	2-30
15	Дитячий травматизм в період війни: діагностика, невідкладна допомога.	1	1-29	2-30
16	Ведення документації асистента вчителя в інклюзії.	1	1-29	2-30
17	Створення персонального інформаційного ресурсу вчителя та наповнення його контентом	1	1-29	2-30
18	Ведення документації асистента вихователя в інклюзії.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
19	Дидактика у корекційній роботі когнітивних процесів з дітьми з ООП - практичне спрямування.	1	1-29	2-30
20	Командна і міждисциплінарна взаємодія при організації інклюзивного навчання для дітей з ООП	1	1-29	2-30
21	Методи та прийоми роботи вихователя, асистента вихователя з дошкільниками, які потребують III-IV рівнів підтримки у закладі освіти	1	1-29	2-30
22	Статеве виховання та сексуальна освіта для дітей що потребують додаткової підтримки в освітньому процесі.	1	1-29	2-30
23	Статеве виховання та сексуальна освіта для дітей що потребують додаткової підтримки в освітньому процесі. Інклюзія.	1	1-29	2-30
24	Особливості укладання індивідуальної програми розвитку здобувача освіти: цілі, завдання та їх реалізація. Інклюзія.	1	1-29	2-30
25	Створення інклюзивного середовища: стратегії і практики.	1	1-29	2-30
26	Подолання перешкод та забезпечення успішності в інклюзивній освіті.	1	1-29	2-30
27	Категорії освітніх труднощів у дітей з ООП та рівні підтримки у закладі освіти.	1	1-29	2-30
28	Арттерапія в роботі з дітьми та підлітками в освітньому просторі	1	1-29	2-30
29	Підготовка педагогів до роботи в інклюзивних класах: досвід Фінляндії та України.	1	1-29	2-30
30	Як правильно визначати довгострокові та короткострокові цілі в ІПР: психолого-педагогічний супровід здобувачів з ООП	1	1-29	2-30
31	Комунікація, сенсорика й поведінка: що педагог має знати про дитину з аутизмом.	1	1-29	2-30
32	Інклюзивне навчання: розвиток мовлення у дітей, від норми до порушень.	1	1-29	2-30
33	Інклюзивне фізичне виховання в контексті державних стандартів та Національної рамки кваліфікацій.	1	1-29	2-30
34	Інклюзивна культура закладу освіти: партнерська взаємодія з фахівцями ІРЦ.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Асистент вчителя та вихователя. Підвищення кваліфікації

Ключові питання теми: Курс України на європейську інтеграцію вимагає перегляду пріоритетів державної політики у сфері освіти, зокрема впровадження таких підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами, які б базувались на засадах рівних можливостей та доступу до якісної освіти. Організація інклюзивного навчання в умовах децентралізації. Як краще забезпечити якісну освіту своїм вихованцям з урахуванням основних тенденцій та ресурсів щодо здобуття освіти осіб з особливими освітніми потребами

Тема 2. Організація інклюзивного навчання дітей з ООП під час воєнного стану.

Ключові питання теми: Курс України на європейську інтеграцію вимагає перегляду пріоритетів державної політики у сфері освіти, зокрема впровадження таких підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами, які б базувались на засадах рівних можливостей та доступу до якісної освіти. Організація інклюзивного навчання в умовах децентралізації. Як краще забезпечити якісну освіту своїм вихованцям з урахуванням основних тенденцій та ресурсів щодо здобуття освіти осіб з особливими освітніми потребами

Тема 3. Сенсорні особливості та сенсорна інтеграція дітей з ООП

Ключові питання теми: 1. Сенсорні особливості дітей 2. Сенсорна інтеграція дітей з ООП 3. Практичні рекомендації для дорослих

Тема 4. Будуємо мости до успіху: інклюзивна освіта для дітей з ООП в умовах воєнного стану.

Ключові питання теми: Курс України на європейську інтеграцію вимагає перегляду пріоритетів державної політики у сфері освіти, зокрема впровадження таких підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами, які б базувались на засадах рівних можливостей та доступу до якісної освіти. Організація інклюзивного навчання в умовах децентралізації. Як краще забезпечити якісну освіту своїм вихованцям з урахуванням основних тенденцій та ресурсів щодо здобуття освіти осіб з особливими освітніми потребами

Тема 5. Модифікація індивідуального плану розвитку дітей з ООП. Принципи та алгоритми роботи

Ключові питання теми: Інклюзивні вектори в освітньому житті носять індивідуальний характер, що передбачається у реалізації індивідуальної програми розвитку на кожного учня чи вихованця з особливими освітніми потребами. Ми уже зрозуміли та побачили наскільки ефективним є інклюзивний процес, якщо його організувати якісно, надати фахівцям відповідну освіту та знання. Далі ці знання мають реалізовуватись у кількох аспектах : це і розуміння процесів розвитку кожного учня з ООП, причин та впливів порушень, та методів і технік у роботі з труднощами, застосовуючи та реалізуючи безпосередньо сильні сторони дитини, ґрунтуючись на її можливостях. Яскравим та важливим елементом індивідуального підходу у навчанні учня з ООП є ІПР – індивідуальна програма розвитку. Ось тут виникають найбільше підводних каменів. Сьогодні розглянемо один із найскладніших, з яким звертаються педагоги – це модифікації. Виокремимо принципи та алгоритми роботи і розглянемо приклади для кращого розуміння. Адже модифікація – це зміна змісту навчання, відповідно критерії оцінювання і як висновок кінцеві результати.

Тема 6. Психологічні чинники прихованого цькування в підлітковому середовищі

Ключові питання теми: □ розглянути поняття цькування та визначити різницю між цькуванням та шкільним конфліктом; □ проаналізувати типи цього феномену: фізичне, психологічне, економічне, сексуальне, кіберцькування; □ з'ясувати основні групи учасників та учасниць цькування в підлітковому колективі НУШ; □ визначити домінантні мотиви вчинення цього виду насильства; □ розібрати типові помилки та труднощі, що виникають у роботі із цькуванням у НУШ; □ ознайомити з інструментами та техніками протидії цькуванню в НУШ.

Тема 7. Інклюзія без ілюзії

Ключові питання теми: 1. Поняття інклюзивної освіти. Основні засади та положення. 2. Цінування різноманітності учнів - різниця між учнями як ресурс і актив для освіти. 3. Сприяння навчальному, практичному,

соціальному та емоційному навчанню всіх учнів. 4. Співпраця та робота в команді- важливі підходи для всіх учителів. 5. Досвід який надихає.

Тема 8. Співпраця з батьками як елемент успішного навчання дітей з ООП

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі 3. Співпраця з батьками як елемент успішного навчання дітей з ООП

Тема 9. Ефективна мотивація учнів з ООП до навчання

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі 3. Ефективна мотивація учнів з ООП до навчання

Тема 10. Організація освітнього процесу для дітей з ДЦП у ЗЗСО.

Ключові питання теми: В зв'язку з впровадженням в ЗЗСО інклюзивної форми навчання, відчувається потреба в отриманні практичних та теоретичних знань в роботі з дітьми з порушенням опорно-рухового апарату. А особливо з дітьми з ураженням ЦНС. Найскладніших формою уражень є ДЦП. Разом з тим, необхідно враховувати ступінь ураження та вибирати правильний напрямок корекційно- розв'язкової роботи.

Тема 11. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі. Партнерська взаємодія та співпраця з батьками

Ключові питання теми: 1. Створення безпечного інклюзивного середовища 2. Підтримка дітей з ООП в освітньому процесі 3. Співпраця з батьками як елемент успішного навчання дітей з ООП

Тема 12. Практика в роботі з дітьми з порушенням опорно-рухового апарату. Інклюзія.

Ключові питання теми: В зв'язку з впровадженням в ЗЗСО інклюзивної форми навчання, відчувається потреба в отриманні практичних та теоретичних знань в роботі з дітьми з порушенням опорно-рухового апарату. А особливо з дітьми з ураженням ЦНС. Найскладніших формою уражень є ДЦП. Разом з тим, необхідно враховувати ступінь ураження та вибирати правильний напрямок корекційно- розв'язкової роботи.

Тема 13. Потреби учнів з ООП та забезпечення індивідуального підходу.

Ключові питання теми: 1.Поняття інклюзивної освіти.Основні засади та положення. 2. Цінування різноманітності учнів - різниця між учнями як ресурс і актив для освіти. 3. Сприяння навчальному, практичному, соціальному та емоційному навчанню всіх учнів. 4. Співпраця та робота в команді- важливі підходи для всіх учителів. 5. Досвід який надихає.

Тема 14. Цифрова трансформація освіти: роль штучного інтелекту в модернізації навчального процесу

Ключові питання теми: В ході вебінару педагоги ознайомляться з методикою застосування нейронних мереж для розробки мультимедійного контенту, графіки, відео та анімації.

Тема 15. Дитячий травматизм в період війни: діагностика, невідкладна допомога.

Ключові питання теми: організація освітнього процесу в період війни потребує уваги педагогів до діагностики, вміння і навиків надавати медичної допомоги , пов'язаної із застосуванням мінно-вибухової травми

Тема 16. Ведення документації асистента вчителя в інклюзії.

Ключові питання теми: Інклюзія в закладах освіти передбачає

введення в штат фахівця асистента вихователя/вчителя для забезпечення і реалізації права осіб з ООП на індивідуальний підхід у навчанні. Даний штатний фахівець має свої права та обов'язки, серед яких і є ведення документів, що передбачаються посадовою інструкцією та регламентуються рекомендаціями МОН. Актуальність вебінару полягає у потребі детальної інформації щодо ведення та наповнення документів. Адже якісні журнали спостереження, річні плани та аналітичні звіти впливають на якість надання освітніх послуг учням та вихованцям з ООП.

Тема 17. Створення персонального інформаційного ресурсу вчителя та наповнення його контентом

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами, зокрема освоїти інструментарій конструктора для створення сайту та наповнення його контентом, розглянути перспективи їх використання в освітньому процесі в умовах змішаного навчання

Тема 18. Ведення документації асистента вихователя в інклюзії.

Ключові питання теми: Інклюзія в закладах освіти передбачає введення в штат фахівця асистента вихователя/вчителя для забезпечення і реалізації права осіб з ООП на індивідуальний підхід у навчанні. Даний штатний фахівець має свої права та обов'язки, серед яких і є ведення документів, що передбачаються посадовою інструкцією та регламентуються рекомендаціями МОН. Актуальність вебінару полягає у потребі детальної інформації щодо ведення та наповнення документів. Адже якісні журнали спостереження, річні плани та аналітичні звіти впливають на якість надання освітніх послуг учням та вихованцям з ООП.

Тема 19. Дидактика у корекційній роботі когнітивних процесів з дітьми з ООП - практичне спрямування.

Ключові питання теми: Важливою задачею психолога закладу освіти є корекційно-розвиваюча діяльність. У психології в якості синонімів використовують поняття психологічної корекції, розвиваючої роботи. Під психологічною корекцією розуміють спрямований психологічний вплив на певні психологічні структури з метою забезпечення повноцінного розвитку і функціонування. Діти з особливостями психофізичного розвитку, як правило, мають постійну соціальну дезадаптацію, що обмежує можливості інтеграції в соціумі. Здійснюючи фахове супроводження та постійну підтримку таких дітей, корекційним педагогам закладів освіти необхідно навчитися встановлювати довірливі відносини з дитиною, сприяти створенню ситуації психологічного комфорту, формуванню в дитини адекватної самооцінки, віри у власні сили, позитивні життєві перспективи. У нормативно-правовій базі інклюзивної освіти чітко зазначено, що особливістю навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. Корекційно-розвивальна робота — це система заходів, що дозволяє вирішувати завдання своєчасної допомоги дітям, які зазнають труднощів у навчанні та шкільній адаптації.

Тема 20. Командна і міждисциплінарна взаємодія при організації інклюзивного навчання для дітей з ООП

Ключові питання теми: Важливий чинник успішності інклюзивного навчання - розуміння педагогами глибинних потреб дітей з ООП. Тоді вони зможуть забезпечити їм такі умови навчання, за яких дитина почуватиметься комфортно, а її навчання буде більш ефективним. Комфортне, емоційно підтримуюче, стимулююче середовище забезпечує кожній дитині інтерес до пізнання, сприяє навчанню, співпраці й особистому розвитку.

Тема 21. Методи та прийоми роботи вихователя, асистента вихователя з дошкільниками, які потребують III-IV рівнів

підтримки у закладі освіти

Ключові питання теми: У ЗДО активно впроваджується інклюзивна освіта. Педагоги намагаються якісно забезпечувати права дітей з ООП на її здобуття. Проте вони також потребують підтримки у застосуванні нових освітніх стратегій, напрацюванні своїх прийомів та засобів подачі матеріалу для засвоєння дошкільниками. Робота з дітьми, які мають III чи IV рівень підтримки, передбачає ретельного підбору методів та прийомів формування пізнавальної активності, ігрової діяльності дітей 2-7-и років. Дана зустріч покликана 'озброїти' педагогів ЗДО дієвими кейсами та лайфхаками щодо роботи з цією категорією здобувачів освіти. Зорієнтування педагогів щодо потреби працювати у команді з усіма педагогами, які працюють з дитиною, а й з її батьками.

Тема 22. Статеве виховання та сексуальна освіта для дітей що потребують додаткової підтримки в освітньому процесі.

Ключові питання теми: Хочемо ми цього чи ні, а діти будуть дорослішати, всі без виключення. Нам як батькам і педагогам є викликом володіти правильними, компетентними знаннями із питання статево сексуальної грамотності.

Тема 23. Статеве виховання та сексуальна освіта для дітей що потребують додаткової підтримки в освітньому процесі. Інклюзія.

Ключові питання теми: Хочемо ми цього чи ні, а діти будуть дорослішати, всі без виключення. Нам як батькам і педагогам є викликом володіти правильними, компетентними знаннями із питання статево сексуальної грамотності.

Тема 24. Особливості укладання індивідуальної програми розвитку здобувача освіти: цілі, завдання та їх реалізація. Інклюзія.

Ключові питання теми: Ознайомлення педагогів із підходами до створення індивідуальної програми розвитку здобувача освіти, функціями та завданнями членів команди психолого-педагогічного супроводу; зорієнтувати педагогічних працівників щодо важливості формулювання реалістичних цілей та завдань, які орієнтуватимуться на можливості та потреби конкретного здобувача; ознайомити з дієвими прикладами укладання ІПР.

Тема 25. Створення інклюзивного середовища: стратегії і практики.

Ключові питання теми: Представлення передового досвіду. Розгляд можливих шляхів подолання перешкод та забезпечення успішності в інклюзивній освіті. Досвід та ідеї щодо подальшого розвитку інклюзивного розвитку навчання на основі інноваційних підходів

Тема 26. Подолання перешкод та забезпечення успішності в інклюзивній освіті.

Ключові питання теми: Представлення передового досвіду. Розгляд можливих шляхів подолання перешкод та забезпечення успішності в інклюзивній освіті. Досвід та ідеї щодо подальшого розвитку інклюзивного розвитку навчання на основі інноваційних підходів

Тема 27. Категорії освітніх труднощів у дітей з ООП та рівні підтримки у закладі освіти.

Ключові питання теми: У сучасному освітньому процесі осіб з ООП враховуються категорії типи освітніх труднощів, тобто ті чинники, які створюють бар'єр до здобуття освіти дитиною. Важливим моментом впровадження інклюзивної освіти у закладі є розуміння цих типів, рівня підтримки здобувача у освітньому процесі. Знання і розуміння типів освітніх труднощів, ступеня їх прояву, а також рівня необхідної підтримки

допоможе педагогам обрати максимально ефективний шлях педагогічної взаємодії з дитиною та створення усіх умов для забезпечення її права на освіту.

Тема 28. Арттерапія в роботі з дітьми та підлітками в освітньому просторі

Ключові питання теми: На зустрічі ми проговоримо важливість напрямку арттерапії в роботі з дітьми під час війни

Тема 29. Підготовка педагогів до роботи в інклюзивних класах: досвід Фінляндії та України.

Ключові питання теми: Поняття інклюзії та її роль в сучасній освіті. Інклюзивна модель освіти у Фінляндії. Впровадження інклюзії в українській школі: досягнення та виклики Використання технологій для підтримки учнів з особливими освітніми потребами. Адаптація навчальних матеріалів.

Тема 30. Як правильно визначати довгострокові та короткострокові цілі в ІПР: психолого-педагогічний супровід здобувачів з ООП

Ключові питання теми: Ознайомлення з особливостями укладання ІПР. Визначення довгострокових та короткострокових цілей ІПР. Психолого-педагогічний супровід осіб з ООП та додаткові корекційно-розвиткові години.

Тема 31. Комунікація, сенсорика й поведінка: що педагог має знати про дитину з аутизмом.

Ключові питання теми: Особливості розвитку дітей з аутизмом: комунікація, сенсорна сфера, поведінкові прояви та вплив на навчання. Організація інклюзивного освітнього середовища: адаптації, модифікації, використання візуальної підтримки, сенсорний комфорт. Командна взаємодія в школі: ролі вчителя, асистента, психолога, батьків; індивідуальна програма розвитку ІПР. Ефективні методи та ресурси підтримки: АВА-елементи, соціальні історії, альтернативна комунікація, поведінкові стратегії.

Тема 32. Інклюзивне навчання: розвиток мовлення у дітей, від норми до порушень.

Ключові питання теми: Вплив мовлення на навчальний процес та соціалізацію Етапи формування звуковимови, лексики, граматики та зв'язного мовлення Методи діагностики мовленнєвих порушень

Тема 33. Інклюзивне фізичне виховання в контексті державних стандартів та Національної рамки кваліфікацій.

Ключові питання теми: Зміст програми враховує особливості професійної діяльності педагогічного працівника в умовах запровадження змішаного навчання і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Тема 34. Інклюзивна культура закладу освіти: партнерська взаємодія з фахівцями ІРЦ.

Ключові питання теми: Сучасний заклад освіти повинен сповідувати культуру різноманіття та розвивати інклюзивну культуру. З цією метою педагогів буде ознайомлено із ключовими поняттями інклюзії, роз'яснено пріоритетність впровадження інклюзивного навчання і його відмінність від інших видів навчання осіб з ООП, проговорено роль фахівця ІРЦ у команді психолого-педагогічного супроводу особи з ООП, акцентовано на

спільних цілях партнерської взаємодії.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
2. Барна І.В. Біологія. Методика розв'язування задач: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 216 с.
3. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
4. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: [монографія]. Київ : Атіка, 2008. 684 с.
5. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. Київ: Знання, 2013. 207 с.
6. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбрід. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL: <https://cutt.ly/h1FRr1i>
7. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: <https://bit.ly/3WgK1Ou>
8. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
9. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рошчина Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с. : іл.
10. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3BypwoI>

11. Васильченко А.А. та ін. Епідеміологія. Київ: Здоров'я, 1993. 464 с.
12. Викладання біології у профільних класах. Випуск 4. Факультативний курс «Еволюція систем органів. Філогенія органічного світу». Частина I /Л.Т. Петренко, Л.П. Петренко. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 141 с.
13. Використання ігрових технологій під час вивчення біології / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 141 с.
14. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
15. Воронова С. В. Коуч-технологія для директора школи. Управління школою. 2018. №31-33. С. 80-94.
16. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
17. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Матеріали Науково-практичної конференції «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ». URL: <http://conf.zipro.net.ua/?p=79>
18. Даниленко Л.І. Вивчення фізичних явищ у живій природі у процесі викладання курсу біології: навч.- методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОП, 2010. 110 с.
19. Даниленко Л.І. Видатні вітчизняні біологи як учені й особистості: метод. посібник / Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОП Черкаської обласної ради», 2019. 91 с.
20. Даниленко Л.І. Світочі української науки: життя та наукова діяльність: метод. посібник /Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОП Черкаської обласної ради», 2018. 104 с.
21. Данило Косенко. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися. URL: <https://bit.ly/3kM3eY4>
22. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
23. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
24. Деякі питання організації та проведення супервізії: наказ МОН від 18.10.2019 р. №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
25. Джежелей О., Ємець А., Коваленко О. Читаємо та граємо в театр. 1-4 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 80 с.
26. Дитяча та юнацька психотерапія. Теорія і практика в сучасних наукових дослідженнях / За заг. ред. Г. Католик. Колективна монографія. Львів : Астролябія, 2012. 312 с.
27. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-ге вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
28. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарев, О.М. Крикун; За заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
29. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
30. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
31. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
32. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>

33. Євтух М. Б., Пінковська Е. А., Черкашина Т. В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.-метод. посіб. : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. 400 с.
34. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
35. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
36. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
37. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г. Л. Єфремової. Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2020. 444 с.
38. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
39. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
40. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
41. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.
42. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
43. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
44. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту/ навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
45. Кочкурова О. В. Динаміка професійної ідентичності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12. Вип. 25 (49). Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. С. 200-205.
46. Крутий К.Л., Стеценко І.Б. Парціальна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». Освітній напрям «Технології або Таємничі перетворення». Запоріжжя: ТОВ«ЛПРС» ЛТД, 2020. 192 с.
47. Кудін В.С. Використання засобів інтернет-технологій під час дистанційного навчання в закладах освіти Черкащини. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2021. 84с.
48. Кудін В.С. Партнерська взаємодія – основа освітнього процесу НУШ. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
49. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
50. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
51. Лук'янова Л.Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія]. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
52. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
53. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.
54. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
55. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017.

56. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
57. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: <https://bit.ly/3VVI00D>
58. Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
59. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: <https://bit.ly/3XKqdVt>
60. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
61. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного навчання : навчально-методичний посібник / М. Вашуленко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
62. Нова українська школа : організація медіаосвіти в початковій школі : навчально-методичний посібник / І.Старагіна, О. Волошенюк, О.Мокрогуз, О.Ганик. Київ : ПРОПАПІР, 2021. 160 с.
63. Новгородська Ю. Г. Маркетингові технології як засіб ефективного управління закладом освіти / Ю. Г. Новгородська // In: The 7th International scientific and practical conference "World science: problems, prospects and innovations"(March 24—26, 2021). Perfect Publishing, Toronto, Canada. - 2021. - С. 592-601.
64. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
65. Онопрієнко О. Нова українська школа : інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
66. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
67. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
68. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
69. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин. Київ: Кондор, 2008. 356 с.
70. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWB2eV>
71. Повстин О. В. Інтеграція знань як один з дидактичних принципів сучасної освіти. URL: http://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/files/povstyn_10.pdf.
72. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
73. Правило кисневої маски для педагогів: практичні вправи для відновлення в травматичних обставинах від Тетяни Тимошенко. URL: <https://bit.ly/3uydYxV>
74. Про анкету самооцінювання : наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021 № 01-11/26. URL: <https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/>
75. Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій : Постанова КМУ від 26.01.2015 р. № 18.
76. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL:

<https://bit.ly/4gz4fh2>

77. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 № 813. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text>
78. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : Наказ МОН від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text>
79. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
80. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>
81. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
82. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
83. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
84. Пушкарьова Т. О. Педагогічне проектування в системі загальної середньої освіти: теорія і практика: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 308 с.
85. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В.Г. Редько. Київ: Педагогічна думка, 2017. 628 с.
86. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
87. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
88. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
89. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках літературного читання : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 104 с.
90. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL: <https://sqe.gov.ua/>
91. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
92. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
93. Северинова А.М., Якуша Л.Г. Фізика на кухні. Експеримент в домашніх умовах. Програма курсу за вибором з фізики для 8 класу. Черкаси: ЧОПОПП, 2021. 16 с.
94. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
95. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
96. Скиба Микола. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://bit.ly/30xzdEL>

97. Спрощене оподаткування – загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
98. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
99. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. Київ: Плеяди, 2006. 220 с.
100. Тимошко Г. М. Особливості розвитку організаційної культури керівника в системі управління загальноосвітнім навчальним закладом. Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. / ред. кол.: О. Л. Ануфрієва та ін. Київ, 2005. Вип. 3 (16). 2011. 588 с.
101. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
102. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
103. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 р. № 1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
104. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
105. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
106. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
107. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О.І.Пометун. Київ, 2020. 104 с.
108. Фінанси : збірник тестових завдань. І. І. Біломістна. Харків : ХІБС УБС НБУ, 2010. 64 с.
109. Хіміч О. П. Розвиток творчих здібностей особистості. Педагогічна майстерня. 2015. № 2. С. 43-47.
110. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. Навч. посіб. Київ : Академвидання, 2012. 224 с.
111. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
112. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
113. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
114. Шевчук А. С. Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». Музичний керівник. 2021. № 5. С. 4-7.
115. Щербак О.І., Софій Н.З., Бович Б.Ю. Теорія і практика оцінювання навчальних досягнень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, Лілея-НВ, 2014. 136 с.
116. Як підвищити креативність? Тренінг, спрямований на формування креативності. Шкільний світ. 2007. № 23-24. С. 19-35.
117. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с
118. Adizes I. Corporate Lifecycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it. Englewood Cliffs., N.J.: Prentice Hall, 1989, 384 p.
119. Boissard P. L'évaluation formative: un outil de progression. URL: <http://surl.li/ealag>
120. Ehsan Taebi. Reflection in a Spontaneous World. URL: <http://surl.li/eakxc>
121. Frost R. A Task-based approach.URL: <http://surl.li/eakxm>

122. Heick.T. The Characteristics of a Highly Effective Learning Environment. URL: <http://surl.li/eakxu>
123. Lesen, Schreiben, Hören, Spielen, Sprechen: Deutsch lernen im Internet. URL: <http://surl.li/eakxx>
124. Sullivan, K. (2015). An Application of Family Stress Theory to Clinical Work with Military Families and Other Vulnerable Populations. Clinical Social Work Journal, 43(1), 89-97.

Додаткова література:

1. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>
2. Андрищенко Т.К. Розвиток рефлексивної компетентності педагога: теорія і практика. Наук.-метод. посібник. Черкаси : КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2022. 72 с.
3. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9.
4. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
5. Гоулман Даніел, Бояціс Річард, Маккі Енні. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. Валерія Глінка. 3-тє вид. К.: Наш Формат, 2021. 288 с.
6. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
7. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В., Анохіна А. П. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
8. Даниленко Л.І. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках біології: метод. посібник / Л.І. Даниленко, С.О. Гончаренко, Т.В. Громова та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2017. 79 с.
9. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
10. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
11. Для творчості дитини вірші, пісні, картини. Метод. посіб. / авт.-уклад.: Т.О.Піроженко, А. С. Шевчук. Київ : Вид. Дім «Слово», 2017. 128 с.
12. Єльнікова Г. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу. Управлінська компетентність. Київ, 2005. 128 с. (Б-ка «Шкільний світ»). С. 102-109.
13. Ісаєва Г. Метод проектів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.
14. Керівництво з проведення інтерв'їв та суперв'їзій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
15. Кoberник О. М. Проективна педагогіка і національна школа. Шлях освіти. 2006. № 7. С. 7-9.
16. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>
17. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
18. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://bit.ly/3cp4kEx>
19. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
20. Линьов К. Концепція розвитку закладу освіти: з чого починати (част. 1). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WMLcW77tyM> .

21. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : наказ МОНУ від 13.07.2021 №813. URL: <http://surl.li/dyrzc>
22. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
23. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
24. Нова українська школа : дидактичні основи STREAM-освіти в початковій школі : навчально-методичний посібник /С.Вакарін. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.
25. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / І. Старагіна, В.Терещенко, А.Панченко. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
26. Нова українська школа : український правопису системі формування орфографічної компетентності в учнів початкової школи із застосуванням правил українського правопису : навчально-методичний посібник. / Н. Воскресенська, М.Коновалова, І. Літвінова, О.Якименко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 160 с.
27. Нова українська школа зустрічає першокласників / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 216 с.
28. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівня акредитації / В. С. Тарасюк та ін.; ред. В. С. Тарасюк. Вінниця : Нова Книга, 2007. 144 с.: рис., табл.
29. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для позашкільця / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : <https://bit.ly/3VVl00D>
30. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – це міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EwB2eV>
31. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>
32. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
33. Половенко О. В. Безперервна освіта педагога за індивідуальною освітньою траєкторією : навчально-методичний посібник / О. В. Половенко, Л. М. Кірішко. - Кропивницький, 2018. - 60 с.
34. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text>
35. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН України від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
36. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
37. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
38. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
39. Редько В. Г. Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrB>
40. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / під заг. ред. Н.Бібік, М.Араджионі. Київ : ФОП «Парашин К.С.», 2018. 880 с.
41. С. 9-14.

42. Сухомлинський В.О. Сто порад учителям. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 тт. Київ: «Рад. школа», 1976. Т. 2. С. 600-601.
43. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
44. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. Дивослово, № 9. 2017. С. 8-15.
45. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
46. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>
47. Increasing motivation through students setting goal. URL: <http://surl.li/eakxv>
48. Pynoos Robert S. & Nader Kathi (1988). Psychological first aid and treatment approach to children exposed to community violence: Research implications. Journal of Traumatic Stress, volume 1, pages 445-473.
49. Stroebe, M., Schut, H. (2010). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description, Death Studies, 23:3, 197-224. URL: <https://doi.org/10.1080/074811899201046>
50. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>
51. Yarborough C. and FedescoH. Motivating Students. URL: <http://surl.li/earpm>